

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/78/2022
Identifikačné číslo spisu: 8320202177
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8320202177.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpenej poverenou zamestnankyňou Mgr. Monikou Kuciakovou, proti žalovanej F. R., bývajúcej v V., Ľ.P. XXX, o zaplatenie 1.511,82 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Csp/37/2020 (predtým sp. zn. 7Csp/36/2017), o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. mája 2021 sp. zn. 1CoCsp/2/2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. mája 2021 sp. zn. 1CoCsp/2/2021 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. júla 2017, č. k. 7Csp/36/2017-60 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 621,71 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 24. januára 2017 do zaplatenia všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Podľa skutkového stavu bola medzi žalobkyňou a žalovanou dňa 30. novembra 2012 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 22154, teda spotrebiteľská zmluva (ďalej aj „zmluva“). Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon“) v § 9 ods. 2 písm. k/ údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba počet splátok a výška mesačnej splátky. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením. V zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j/ zákona v súvislosti s ročnou percentuálnou mierou nákladov (ďalej tiež „RPMN“), a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN, teda nestačí len uvedenie jej výšky. V predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba. Nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto skonštatoval, že je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Preto žalovanej súd uložil povinnosť zaplatiť sumu 621,71 eur ako rozdiel medzi sumou 2.000,- eur, ktoré reálne na základe

zmluvy dostala a sumou 1.378,29 eur, ktoré ku dňu zosplatenia žalovaná žalobkyni uhradila.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 28. júna 2018, sp. zn. 19Co/146/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny potvrdil a stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd mal za to, že v predmetnej veci bol v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Vo vzťahu k napadnutým výrokom si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. K odvolacej námietke žalobkyne, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusia byť nevyhnutne uvedené v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach alebo v sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy odvolací súd konštatoval, že v spotrebiteľských zmluvách podstatné náležitosti tak, ako sú vymedzené v ustanovení § 9 zákona musia byť uvedené priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá má mať písomnú formu. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť hlavne na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak, nesmú slúžiť na to, aby do nich v neprehľadnej, zložito formulovanej a malými písmenami písanej forme dodávateľ ukryl dojednania, ktoré môžu byť pre spotrebiteľa také, že jeho pozornosti uniknú. Aj odvolací súd mal za to, že v zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný § 9 ods. 2 písm. k/ zákona, údaj o termínoch splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov. K odvolacej námietke žalobkyne, že počet a termíny splátok istiny a úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky, čo sa vzťahuje aj na poplatky aj podľa názoru odvolacieho súdu neobstoí. Anuitná splátka je splátka, ktorá má rovnakú výšku počas celej doby splatnosti úveru a je splácaná v pravidelných intervaloch, väčšinou mesačných. S postupom splácania anuitnými splátkami však klesá v splátke podiel úrokov a zvyšuje sa podiel úmoru istiny. Poukázal tiež na to, že správne sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s názorom vyjadreným v rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 9. novembra 2016 v právnej veci C-42/15 Home Credit Slovakia c/a Klára Bíróová.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Namietala vyhodnotenie náležitostí zmluvy súdmi nižších inštancií. Upozornila, že pokiaľ by mal samotný text zmluvy obsahovať podrobný rozpis splátok istiny a úrokov za celé obdobie splatnosti úveru, znamenalo by to neúmerne rozšírenie rozsahu zmluvy. Odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018 č. k. 3Cdo/146/2017, v ktorej súd posudzoval obdobnú úverovú zmluvu a považoval dovolanie žalobkyne v otázke nutnosti rozpisu splátky v zmluve za prípustné a dôvodné. Tiež poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 4Cdo/211/2017-201 z 23. apríla 2018, v ktorom eurokonformným výkladom dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa tohto zákona nie je možné od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach. Záverom dovolania poukázala aj na § 420 písm. f/ CSP, pričom dôvodila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo však už bližšie nezdôvodnila. Dovolateľka žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zamietajúcej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Na dovolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 30. októbra 2019 sp. zn. 1Cdo/59/2019 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. júna 2018 sp. zn. 19Co/146/2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Za predmet neriešenej otázky rozhodovanej rozdielne považoval otázku, či zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí vyplývať splatnosť jednotlivých častí istiny, úroku a poplatkov, pokiaľ nemajú byť splatné jednorazovo. Dovolací súd skonštatoval, že úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z., bolo transponovať smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“) v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 Smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/

zákona. Už aj v zmysle rozsudku Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110 (ďalej len „Rozsudok“) zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 Rozsudku). Vychádzajúc z účelu Smernice, právnych záverov vyjadrených v Rozsudku, účelu § 9 ods. 2 písm. k/ zákona a čiastkových právnych záverov vyjadrených v odôvodnení dovolacieho rozhodnutia, dovolací súd prijal záver, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky. Tieto interpretačné prístupy a právne závery najvyššieho súdu sa vzťahujú na právny stav v čase, ktorý bol rozhodujúci pre posúdenie správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd poukázal aj na novelu zákona účinnú od 1. mája 2018 na základe zákona č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, kde aj dôvodová správa pripomína, že vypustenie jednotlivých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnutné so zreteľom na závery vyjadrené v Rozsudku. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení v takej otázke (splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.), ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný (§ 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z.), najvyšší súd považoval dovolanie za prípustné a tiež dôvodné a zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom úlohou odvolacieho súdu bude rozhodnúť aj o trovách pôvodného konania a trovách dovolacieho konania.

5. Na základe rozhodnutia najvyššieho súdu Krajský súd v Prešove uznesením zo 4. júna 2020 sp. zn. 12Co/Csp/3/2020 (č. l. 154, pred prečíslovaním spisu č. l. 120) zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 7Csp/36/2017-60 zo 6. júla 2017 vo výroku o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie uložil povinnosť opätovne podrobiť súdnej kontrole uzatvorenú spotrebiteľskú zmluvu, či táto spĺňa všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom účinným v čase jej uzatvorenia, a to s dôrazom na náležitosť vyžadovanú v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona a následne vo veci znova rozhodnúť a svoje rozhodnutie a prípadný odklon riadne odôvodniť. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha tento údaj spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Tým, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje sa tým spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu, a tak aj výber úveru, pre toho - konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. Zároveň uvedenie všetkých predpokladov výpočtu RPMN umožňuje tak spotrebiteľovi ako aj súdu zistiť, na základe čoho dospel veriteľ (dodávateľ) k výsledku o konečnej výške RPMN, a či je výpočet RPMN správny, keďže aj nesprávne uvedenie RPMN zo strany dodávateľa (veriteľa) je klamaním spotrebiteľa a hľadá sa na neho, akoby RPMN nebolo uvedené. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že v uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere boli v zmysle prílohy zákona uvedené všetky údaje potrebné pre výpočet RPMN, a to: výška úveru 2.000,- eur, dátum prvej splátky 20. decembra 2012, dátum poslednej splátky 21. novembra 2022, termín splatnosti splátky mesačne v 20. deň kalendárneho mesiaca, úroková sadzba fixná do splatnosti 12,90 % p.a., anuitná splátka vo výške 29,86 eur, poplatok za poskytnutie úveru 0,- eur (jednorazovo) a dátum uzatvorenia zmluvy 30. novembra 2012. Z uvedeného tak na prvý pohľad vyplýva, že v uzatvorenej zmluve boli uvedené všetky predpoklady potrebné pre výpočet RPMN, a tým pádom, že aj výpočet celkovej čiastky a RPMN bol správny. V tomto smere preto nie je možné z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zistiť, ktorý zo zákonom požadovaných predpokladov na výpočet RPMN v uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve mal absentovať. Odvolací súd však dal do pozornosti súdu prvej

inštancie ďalší údaj - poplatok za správu úveru vo výške 1,99 eur, vo vzťahu ku ktorému súd prvej inštancie síce na pojednávaní konanom dňa 06. júla 2017 uviedol, že ho má na základe predložených listinných dokladov za preukázaný, avšak v napadnutom rozsudku sa týmto údajom bližšie nezaoberal. Ide o údaj, ktorý sa javí, že môže mať podstatný vplyv pre uvedenie ďalších zákonom požadovaných náležitostí v spotrebiteľských zmluvách, pretože zo samotnej spotrebiteľskej zmluvy vyplýva, že tento zo strany žalovanej ako spotrebiteľky mal byť uhrádzaný v pravidelných mesačných intervaloch. Uvedený údaj by tak mal byť premietnutý aj do údajov o výške pravidelnej mesačnej splátky, ktorého výška má následne vplyv na výpočet tak RPMN, ako aj celkovej čiastky, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť, pretože aj nesprávne uvedenie vstupných hodnôt ako predpokladov pre výpočet RPMN má v konečnom dôsledku vplyv na nesprávne uvedenie hodnoty RPMN, ako aj celkovej čiastky, ktorú bude spotrebiteľ povinný vrátiť.

6. Okresný súd Humenné po vrátení mu veci odvolacím súdom vykonal opäť dokazovanie (už pod novou sp. zn. 7Csp/37/2020) v zmysle pokynov odvolacieho súdu a rozsudkom z 28. septembra 2020 č. k. 7Csp/37/2020 - 187 žalobu vo zvyšnej časti zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Po preskúmaní zmluvy súd dospel k záveru, že v zmluve absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zákona, teda údaj o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ďalším v zmluve absentujúcim údajom podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona je údaj o dobe trvania zmluvy. Namiesto určenia konkrétneho dátumu (deň, mesiac, rok) obsahuje zmluva iba informáciu, že doba trvania zmluvy je do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy. Uvedená formulácia je ale pre spotrebiteľa nejasná, nie je možné jednoznačne určiť časovú viazanosť zmluvných strán už aj s poukazom na skutočnosť, že je nejednoznačne určené, kedy má spotrebiteľ uhradiť poslednú splátku (termín konečnej splatnosti) a kedy by mal plniť svoj záväzok voči dodávateľovi. Spotrebiteľ si nemá dobu trvania zmluvy vyvodzovať z viacerých údajov. Ďalšou povinnou náležitosťou zmluvy je aj údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Poukázal pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Košiciach a rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý vo svojom rozhodnutí z 24. apríla 2019 sp. zn. 13Co/34/2019 konštatoval, že „Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, a preto pri písmene f) citovaného zákona iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru a doba trvania zmluvy musí byť určená dátumovo neprichádza do úvahy.“. Súd prvej inštancie zistil, že v zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona v súvislosti s RPMN, a to uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Predpoklady pre výpočet RPMN sú uvedené iba v prílohe 2 zmluvy, pričom na tejto prílohe absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 9 ods. 1 zákona v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s tým poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 podľa ktorého dokumenty, v ktorých sú obsiahnuté náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona, musia mať písomnú formu, ktorá pre svoju platnosť vyžaduje podpis účastníka zmluvného vzťahu. Súd ďalej prepočtom RPMN dospel tiež k záveru, že v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN, avšak nie v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na nedostatky zmluvy dospel súd k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona považovať za bezúročný a bez poplatkov. Keďže súd predchádzajúcim rozsudkom právoplatne priznal žalobkyni 621,71 eur a dokazovaním zistil, že zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov, žalobu vo zvyšnej časti ako nedôvodnú zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

7. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove rozsudkom z 27. mája 2021 sp. zn. 1CoCsp/2/2021 (č. l. 245, pred prečíslovaním spisu č.l. 99) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a druhým výrokom žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu a tretím výrokom žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že v oboch prípadoch rozhodne o výške náhrady súd prvej inštancie samostatným uznesením. Odvolací súd skonštatoval správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti uviedol, že vzhľadom na to, že zákon nepostihuje sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti absenciu alebo neuvedenie ktorejkoľvek obligatórnej náležitosti vymedzenej v § 9 ods. 2 zákona, ale len taxatívne vymedzených náležitostí (viď § 11 zákona) možno mať za to, že doba trvania zmluvy patrí k jednej z najdôležitejších obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy. Gramatickým výkladom § 9 ods. 2

písm. f) zákona možno dospieť k záveru, že je potrebné rozlišovať medzi pojmom „doba trvania zmluvy“ a pojmom „termín konečnej splatnosti úveru“. Pojem „doba trvania zmluvy“ je potrebné vykladať ako dobu, na ktorú je zmluva uzatvorená, pričom môže ísť o dobu neurčitú alebo o dobu, ktorá je totožná s dobou, na ktorú sa uzatvára napr. zmluva o bežnom účte. Uvedený pojem tak nemožno stotožniť s dobou čerpania úveru. V predmetnom prípade bola zmluva medzi žalobcom a žalovanou uzatvorená na dobu určitú, a to až do splatenia všetkých záväzkov klienta voči banke vyplývajúcich zo zmluvy. Uvedenú formuláciu však ani podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať za splnenie si povinnosti vyplývajúcej z § 9 ods. 2 písm. f) zákona, pretože z nej jasne a zrozumiteľne nevyplýva presne dokedy, resp. do ktorého okamihu uzatvorená zmluva má trvať. Stanovenie doby trvania zmluvy ako jednej z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy totiž vyžaduje presné a jasné vymedzenie informácie. Rovnako nepostačuje, ak je spotrebiteľ povinný si odvodzovať takýto údaj alebo informáciu z iných ustanovení zmluvy. Z uvedeného dôvodu preto nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalobkyne v podanom odvolaní, že uvedený údaj si mohla žalovaná zistiť, resp. odvodiť napríklad z počtu mesačných splátok, či z dátumu splatnosti úveru. Počet a výška splátok úveru predstavovali v čase uzatvorenia zmluvy samostatné zmluvné náležitosti, ktoré súčasne nemožno stotožňovať s chýbajúcim, resp. neurčito a nejasne uvedeným údajom o dobe trvania zmluvy. Preto odvolací súd považoval už samotné neuvedenie, resp. nejasné a nezrozumiteľné uvedenie doby trvania zmluvy za spôsobilé zapríčiniť bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, a preto nebolo potrebné ďalej sa zaoberať ani ostatnými dôvodmi bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru zistenými súdom prvej inštancie, s ktorými žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil.

8. Žalobkyňa podala voči potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a navrhla zrušiť tak rozsudok odvolacieho súdu ako súdu prvej inštancie. Prípustnosť vyvodzovala z § 422 ods. 1 písm. a/ CSP s poukazom na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 332/2019 a na skutočnosť, že ide o konanie s ochranou slabšej strany a predmet dovolania prevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy. Za právnu otázku riešenú odvolacím súdom považovala otázku vyžadovania uvedenia konkrétneho dátumu, resp. okamihu, do ktorého má uzatvorená zmluva trvať za účelom splnenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. Nesprávne právne posúdenie, resp. nesprávna interpretácia práva mala spočívať v tom, že súdy nesprávne vyhodnotili, že zmluva neobsahuje dobu trvania zmluvy, keď táto je v zmluve vymedzená jednoznačným dátumom 21. novembra 2022, ktorý určuje splatnosť úveru. V bode 5.1 úverovej zmluvy je uvedené, že „zmluva je uzavretá na dobu určitú - do splatenia všetkých záväzkov klienta voči banke vyplývajúcich z úverovej zmluvy“. Podľa názoru dovolateľky ide o ďalšie konkrétne určenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Poukázala na uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2019 sp. zn. 3Co/46/2018 v inej veci, podľa ktorého aj keď zmluva neuvádza presnú dobu trvania zmluvy, veriteľ (v tej veci rovnaký ako žalobkyňa v tu prejednávanej veci) použil objektívne zistiteľné kritériá, podľa ktorých spotrebiteľ musí vedieť, aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť poskytnutého úveru. Uprednostnením výkladu „e rationne legis“ možno konštatovať, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. aj vtedy, pokiaľ použije objektívne zistiteľné kritériá, z ktorých je nepochybne možné určiť dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti úveru (obdobne rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 31. júla 2018 sp. zn. 7Co/281/2017, Krajského súdu v Žiline z 30. októbra 2019 č. k. 7Co/203/2019-110, Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2018 sp. zn. 4Co/45/2018). Doba trvania zmluvy je možné celkom jednoznačne vyvodiť aj zo Základných parametrov úveru uvedených v bode 1.2. zmluvy, kde je uvedený termín splatnosti 1. Anuitnej splátky, údaj o počte anuitných splátok a údaj o tom, že periodicita anuitných splátok je mesačná, a teda vzhľadom na uvedené parametre je kombinácia týchto údajov dostatočným určením doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podstatou zákonnej požiadavky na uvedenie tohto údajja je predovšetkým to, aby si spotrebiteľ bol vedomý, dokedy bude musieť spotrebiteľský úver splácať. Zákonná požiadavka je tak splnená aj bez toho, že by sa v zmluve nachádzala kolónka s výslovným názvom „doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, ku ktorej by bol priradený konkrétny dátum. Právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 432 ods. 1 písm. b/ CSP), mala byť podľa názoru dovolateľky zodpovedaná takto: „Nie je potrebné, aby zmluva za účelom splnenia náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. obsahovala vymedzenie

doby trvania zmluvy konkrétnym dátumom, resp. konkrétnym časovým okamihom, ale táto obligatórna náležitosť je splnená aj vtedy, keď zmluva obsahuje konkrétne úverové parametre ako objektívne zisiteľné kritériá, z ktorých je nepochybne možné určiť dobu trvania zmluvy.“

9. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež aj dôvodné.

11. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

14. Dovolateľka v tomto konaní vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou formulovaná v dovolaní. Právne otázky, ktoré neboli dovolateľom v dovolaní pomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

16. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného

nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017, 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len, ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

17. Otázku, ktorú podľa dovolateľky dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ nevyriešil, a na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie považovala otázkou súvisiacu s výkladom náležitosti „doby trvania zmluvy“, ktorú vyžaduje zákon v § 9 ods. 2 písm. f/ a s tým súvisiacu požiadavku odvolacieho súdu na uvedenie konkrétneho dátumu, resp. okamihu, do ktorého má uzatvorená zmluva trvať za účelom splnenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. Dobu trvania zmluvy podľa dovolateľky dostatočne časovo vystihuje dátum, ktorým je vymedzená splatnosť úveru (podľa zmluvy 21. novembra 2022). Zákonná požiadavka je tak podľa dovolateľky splnená aj bez toho, že by sa v zmluve nachádzala kolónka s výslovným názvom „doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“, ku ktorej by bol priradený konkrétny dátum. Právna otázka mala byť podľa názoru dovolateľky zodpovedaná takto: „Nie je potrebné, aby zmluva za účelom splnenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. obsahovala vymedzenie doby trvania zmluvy konkrétnym dátumom, resp. konkrétnym časovým okamihom, ale táto obligatórna náležitosť je splnená aj vtedy, keď zmluva obsahuje konkrétne úverové parametre ako objektívne zisiteľné kritériá, z ktorých je nepochybne možné určiť dobu trvania zmluvy.“ Dovolateľka namietala týmto spôsobom závery oboch súdov nižších inštancií.

18. Dovolací súd posúdil dovolanie dovolateľky a v ňom formulované dovolacie dôvody a zistil, že v prípade „konfliktu“ medzi termínmi „doba trvania zmluvy“ a „termín konečnej splatnosti úveru“ a predpokladmi nevyhnutnými na posúdenie existencie týchto údajov v zmluve ide o riadne formulovanú právnu otázku, na ktorej zároveň odvolací súd založil odôvodnenie svojho rozhodnutia. Dovolateľka zároveň navrhuje znenie správneho riešenia položenej právnej otázky. Dovolací súd zistil, že do času podania dovolania (13. augusta 2021) nebola otázka doposiaľ dovolacím súdom vyriešená a do uvedeného času existovala práve dvojkolajnosť v posúdení tejto otázky súdmi nižších inštancií. Uvedené skutočnosti preto zakladajú prípustnosť dovolania a dovolací súd pristúpil k posúdeniu dôvodnosti dovolania.

19. Zmluva, ktorá je predmetom tohto sporu bola uzatvorená 30. novembra 2012. V uvedenom období bolo v účinnosti ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Znenie predpisu v tejto podobe zotrvalo až do 30. apríla 2018, kedy došlo k zmene zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. mája 2018, tým spôsobom, že náležitosť „doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ sa stala samostatnou náležitosťou v § 9 ods. 2 písm. d/ zákona a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“ bol z predpisu vypustený z dôvodu zosúladenia zákona so znením čl. 10 ods. 2 písm. c/ Smernice, ktorý uvedenie „termínu konečnej splatnosti“ nevyžaduje.

20. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. c/ Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza dĺžku trvania zmluvy o úvere.

21. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. u/ Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza prípadné iné zmluvné podmienky.

22. Podľa článku 22 ods. 1 Smernice, keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice.

23. Podľa odôvodnenia 47 Smernice členské štáty by mali ustanoviť pravidlá o sankciách uplatniteľných v prípade porušenia vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice a zabezpečiť ich vykonávanie. Aj keď výber sankcií ostáva v právomoci členských štátov, ustanovené sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce. Podľa článku 23 Smernice členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijímú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Článok 23 Smernice vo väzbe na odôvodnenie 47 Smernice stanovuje, že systém sankcií za porušenie vnútroštátnych ustanovení, ktoré stanovujú povinné informácie, ktoré musí zmluva o úvere obsahovať, má byť účinný, primeraný a odrádzajúci; členské štáty navyše majú prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili vykonávanie týchto sankcií. V týchto medziach ostáva výber sankcií v právomoci členských štátov. Súdny dvor tiež konštatoval, že tvrdosť sankcií musí byť primeraná závažnosti porušenia, ktoré postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odrádzajúceho účinku, pričom musia rešpektovať všeobecnú zásadu proporcionality.

24. Európsky súdny dvor v Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 z 9. novembra 2016 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíróovej (ďalej aj „Rozsudok C-42/15“) konštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h/ Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50. Rozsudku C-42/15). Pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti. Článok 10 ods. 2 Smernice obsahuje takúto harmonizáciu, pokiaľ ide o náležitosti, ktoré musia byť nevyhnutne obsahom zmluvy o úvere (bod 55. a 56. Rozsudku C-42/15). V zmysle článku 10 ods. 2 písm. u/ Smernice zmluva o úvere musí zrozumiteľne a stručne uvádzať prípadné iné zmluvné ustanovenia a podmienky. Cieľom tohto ustanovenia je však stanoviť povinnosť zahrnúť do zmluvy vyhotovenej písomne alebo na inom trvalom nosiči akékoľvek ustanovenie a akúkoľvek povinnosť, ktoré sa dohodli medzi zmluvnými stranami v rámci ich úverového zmluvného vzťahu. Uvedené ustanovenie by sa však nemalo vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej Smernice (bod 57. a 58. Rozsudku C-42/15). Článok 23 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 Smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku (bod 73. Rozsudku C-42/15, bližšie k tomu pozri aj body 60. až 72. Rozsudku C-42/15).

25. V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. sa uvádza, že predložený návrh zákona „je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva“. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. sa konštatuje, že predkladaným zákonom je Smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu. V dôvodovej správe k § 9 ods. 2 zákona sa zdôrazňuje zásadný význam ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má mať dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. V zmluve musí byť zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru, prípadne strop, do ktorého spotrebiteľ môže opakovane čerpať finančné prostriedky. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

26. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne sudy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110.).

27. Z rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu bolo zistené, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v obdobnej veci uznesením z 30. novembra 2021 sp. zn. 2Cdo/69/2020, v ktorom eurokonformným výkladom § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z., v znení účinnom do 30. apríla 2018, dospel k záveru, že „v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2018 nemožno od dodávateľov (veriteľov) žiadať, aby v nich uvádzali presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. uvádzalo tento pojem („termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“), je za použitia eurokonformného výkladu práva možné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len vyjadruje požiadavku na uvedenie „dĺžky, či doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“. Vo svojom rozhodnutí upozornil na skutočnosť, že z dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z. z. nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f/ tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v Smernici tým spôsobom, aby zmluva o úvere upravovala okrem dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere špeciálne navyše aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, dokonca v podobe konkrétneho dátumu. Zohľadňujúc účel zákona sa predpoklady vyžadované zákonom a Smernicou zhodujú. Dovolací súd eurokonformným výkladom ustanovenia vylúčil taký prístup, podľa ktorého by zmluva o spotrebiteľskom úvere nevyhnutne musela obsahovať okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru s uvedením konkrétneho dátumu. Požiadavka na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ je v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c/ Smernice a túto nie je možné vykladať potom iným spôsobom. Závery z tohto rozhodnutia boli publikované aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2022 pod č. R 16/2022, v ktorom občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu vyjadrilo jednotný záver: „V zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f/ zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.“

28. Zo zmluvy, ktorá je predmetom tohto sporu (č.l. 6 a nasl. spisu) z bodu 1.2 „Základné podmienky“ vyplýva výška úveru, druh a účel úveru, typ a výška úrokovej sadzby, výška poplatku za poskytnutie úveru, poplatok za správu úverového účtu a za poistenie schopnosti splácať úver, výška anuitnej splátky, termín splatnosti I. anuitnej splátky, počet anuitných splátok, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky, splatnosť úveru, spôsob splácania úveru, číslo úverového účtu, inkasný účet, výška RPMN, priemerná RPMN ku dňu podpisu úverovej zmluvy a celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť, t. j. súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom. Splatnosť úveru je vyjadrená dátumom „21.11.2022“. Z bodu 5.1 zmluvy v časti „Záverečné ustanovenia“ vyplýva: „Zmluva je platná a účinná dňom podpisu všetkými zmluvnými stranami a je uzatvorená na dobu určitú - do splatenia

všetkých záväzkov Klienta voči Banke vyplývajúcich z úverovej zmluvy. Záväzok klienta z Úverovej zmluvy zaniká úplným splatením všetkých pohľadávok Banky voči Klientovi z Úverovej zmluvy vyplývajúcich.“

29. Súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov pre viacero chýbajúcich náležitostí ako napríklad adresu predávajúceho, dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti úveru, podklady k výpočtu RPMN s tým, že absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy a tiež aj pre nesprávnu výšku RPMN, i keď nie v neprospech žalovanej (klientky). Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, ale v odôvodnení sa zameral najmä na posúdenie absencie doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti úveru, pričom vyhodnotil dobu trvania zmluvy ako úplne chýbajúcu náležitosť zmluvy, ktorá je spôsobilá samostatne bez ohľadu na iné nedostatky spôsobiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

30. Už predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie vydané v tejto veci 30. októbra 2019 sp. zn. 1Cdo/59/2019 poukazovalo na skutočnosť, že zákonom z 12. októbra 2017 č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo s účinnosťou od 1. mája 2018 k zmene ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. a k vypusteniu niektorých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere so zreteľom na závery vyjadrené v Rozsudku C-42/15. Odstránenie odlišností výkladu je potom potrebné preklenúť jeho eurokonformným výkladom.

31. Pokiaľ odvolací súd trval na takom gramatickom výklade, podľa ktorého ide v prípade pojmov „doba trvania zmluvy“ a „termín konečnej splatnosti úveru“ o samostatné požiadavky s následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pri absencii čo i len jednej z nich, dovolací súd musí konštatovať nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Keďže pri aplikácii zákona č. 129/2010 Z. z. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy 30. novembra 2012) je potrebné využiť eurokonformný výklad, záver odvolacieho súdu v dovolacom prieskume neobstoí. V zmysle záverov rozhodnutia najvyššieho súdu č. R 16/2022 sú podmienky požadované § 9 ods. 2 písm. f/ zákona v znení účinnom do 30. apríla 2018 splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá. Je vylúčený taký prístup, podľa ktorého by zmluva o spotrebiteľskom úvere nevyhnutne musela obsahovať okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aj samostatne uvedený termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Taký záver o vylúčení takého prístupu je zároveň v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c/ Smernice. I keď odvolací súd uzavrel, že už len absencia doby trvania zmluvy je dostatočným dôvodom pre vyhodnotenie zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov, nevzal však pri posúdení do úvahy eurokonformný výklad ustanovenia. Pojmy, ktoré odvolací súd striktno oddeľoval bude musieť odvolací súd opätovne posúdiť v súvislostiach a v nadväznostiach na eurokonformný výklad zákona a s ohľadom na obsah zmluvy zistiť, či z tejto perspektívy obsahuje dostatočne formulované náležitosti v zmysle požiadaviek zákona.

32. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení v takej otázke (splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy), ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný (§ 11 ods. 1 písm. b/ zákona), najvyšší súd uzatvára, že dovolanie žalobkyne je nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

33. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP) a môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

34. Dovolací súd v zmysle vyššie uvedeného odôvodnenia zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, bez zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu, že nápravu je možné dosiahnuť správnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Úlohou odvolacieho súdu bude

opätovné posúdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie s ohľadom na závery vyjadrené v tomto rozhodnutí, ktoré v plnom rozsahu odkazujú na názor najvyššieho súdu, medzičasom už vyjadrený a ustálený publikovaným rozhodnutím č. R 16/2022. Odvolací súd opätovne vyhodnotí rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k zisteným nedostatkom úverovej zmluvy súdom prvej inštancie ako aj k námietkam žalobkyne vyplývajúce z odvolania, avšak prihliadne pritom na závery dovolacieho súdu vyjadrené v obidvoch rozhodnutiach súvisiacich s touto vecou sp. zn. 1Cdo/59/2019 ako aj sp. zn. 1Cdo/78/2022, ktorými je viazaný (§ 455 CSP). Súčasne rozhodne opäť aj o trovách predchádzajúcich odvolacích konaní, trovách obidvoch dovolacích konaní a opäť rozhodne o trovách nového odvolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.